

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Iurie Dumitru Mardari,
Maria Ghervas,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 20 august 2019, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, în cauza penală în privința inculpatului

Cebotari Serghei XXXXX, născut la XXXXX, originar din or. XXXXX domiciliat în mun. XXXXX str. XXXXX XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 10.01.2018 - 27.04.2018,
instanța de apel: 06.06.2018 - 30.10.2018,
instanța de recurs: 08.02.2019 - 13.03.2019.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 20 martie 2019, Cebotari Serghei a fost condamnat în baza art. 168 alin. (2) lit. a) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și de a desfășura activitate de întreprinzător pe un termen de 4 ani, art. 168 alin. (2) lit. a) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și de a desfășura activitate de întreprinzător pe un termen de 4 ani, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, și art. 190 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și cu privarea de a desfășura activitate de întreprinzător pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

De la inculpat s-a încasat prejudiciul material în beneficiul lui Miler Iurie în mărime de 14.000 lei, lui Pruteanu Boris de 32.000 lei, lui Tîrsînă Gavril de 90.000 lei, lui Ciobanu Alexandru de 12.000 lei, lui Langa Andrei în mărime de 15.900 lei, lui Luncașu Alexandru de 52.000 lei, lui Lefter Pavăl de 16.000 lei, lui Tîrsînă Ion de 20.000 lei, lui Mahu Mihail de 19.500 lei, lui Țăruș Constantin de 35.000 lei, lui Triboi Valeriu de 1498 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Cebotari S., în perioada anilor 2012 - 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX- GRUP”, aflându-se în s. Bărboieni, r-nul Nisporeni, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Tîrsînă G. că, în cazul efectuărilor lucrărilor agricole, pe loturile de teren arendate de SRL „SERCONLUX- GRUP”, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 3000 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea lucrărilor nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 90000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada anilor 2011 - 2012, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX-GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Tîrsînă I. că, în cazul efectuărilor lucrărilor agricole, pe loturile de teren arendate de SRL „SERCONLUX-GRUP”, aflate în raza teritoriului r-lui Nisporeni, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 3000 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea lucrărilor nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 20000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada anilor 2011 - 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX-GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Nacu I. că, în cazul prestării serviciilor de pază la depozitele ce aparțin SRL „SERCONLUX-GRUP” aflate în raza teritoriului r-lui Nisporeni, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 1500 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea muncii nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 42000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada lunii mai a anului 2014 până în luna mai a anului 2015, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX-GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Lefter P. că, în cazul prestării serviciilor de pază la depozitele ce aparțin SRL „SERCONLUX-GRUP” aflate în raza teritoriului r-lui Nisporeni, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 1600 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea muncii nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 16000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada a patru luni a anului 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX- GRUP”, aflându-se în raza teritoriului r-lui Nisporeni, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, a indus-o în eroare pe Doniuc A. că, în cazul prestării serviciilor de bucătăreasă pentru muncitorii SRL „SERCONLUX-GRUP”, va fi remunerată pentru lucrul real prestat cu suma de 1500 lei lunar, însă contrar acestei

promisiuni, după efectuarea muncii nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 6000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada lunii martie 2014 - decembrie 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX- GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, i-a indus în eroare pe Ciobanu Al-dru că, în cazul prestării serviciilor de pază la depozitul de tehnică agricolă din s. Bărboieni, r. Nisporeni, ce aparține SRL „SERCONLUX- GRUP”, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 1200 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea muncii nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 12000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada anilor 2012-2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX-GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Luncaș Al-dru că, în cazul efectuărilor lucrărilor agricole, pe loturile de teren arendate de SRL „SERCONLUX- GRUP” aflate în raza teritoriului r-nul Nisporeni, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 3000 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea lucrărilor nu i-a achitat integral plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 52000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada lunilor martie - august a anului 2012, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX- GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Langa A. că, în cazul efectuărilor lucrărilor agricole, pe loturile de teren arendate de SRL „SERCONLUX- GRUP”, aflate în raza teritoriului r-lui Nisporeni, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 3000 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea lucrărilor nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 15900 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada anilor 2011 - decembrie 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX-GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Ciobanu A. că, în cazul prestării serviciilor de pază la depozitul de tehnică agricolă din s. Soltănești, r-nul Nisporeni, ce aparține SRL „SERCONLUX- GRUP”, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 2500 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea muncii nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 90000 lei.

Tot el, în baza aceleiași intenții infracționale, în perioada anului 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX-GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Mahu M. că va încheia cu acesta un contract individual de muncă și că în cazul efectuărilor lucrărilor agricole, pe loturile de teren arendate de SRL „SERCONLUX-GRUP”, aflate în raza teritoriului r-lor Nisporeni și Criuleni, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 5000 lei lunar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea lucrărilor nu i-a achitat integral plata, promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 19500 lei.

Tot el, în baza unei intenții infracționale unice, pe parcursul verii anului 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX- GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, l-a indus în eroare pe Țăruș C. că va încheia cu acesta un contract individual de muncă și că în cazul efectuărilor lucrărilor de reparație a tehnicii agricole ce aparține SRL „SERCONLUX-GRUP” aflate în s. Bărboieni, r-nul Nisporeni, va fi remunerat pentru lucrul real prestat cu suma de 250 lei pe zi, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea lucrărilor nu i-a achitat plata promisă, cauzându-i un prejudiciu material în sumă totală de 3500 lei.

Astfel, prin acțiunile sale infracționale cumulate, Cebotari S. a cauzat părților vătămate un prejudiciu material în sumă totală de 366.900 lei.

Tot el, în baza unei intenții infracționale distincte, în perioada anului 2014, fiind fondator și administrator al SRL „SERCONLUX-GRUP”, având scopul obținerii muncii forțate prin înșelăciune, intenționat, din interes material, încheind un contract fictiv, i-a indus în eroare pe Pruteanu B. și Miler I. că în cazul efectuărilor lucrărilor agricole de semănare a 80 ha ce aparțin SRL „SERCONLUX-GRUP”, aflate în raza teritoriului r-lui Nisporeni, vor fi remunerați pentru lucrul real prestat cu suma de 350 lei pentru un hectar, însă contrar acestei promisiuni, după efectuarea lucrărilor nu le-a achitat plata promisă, cauzându-le un prejudiciu material în sumă totală de 28000 lei.

Tot el, în baza unei intenții infracționale distincte, la 01.05.2011, aflându-se în or. Nisporeni, str. Tineretului, 13, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul achitării prețului în scurt timp, a dobândit ilegal de la Robu N. un tractor de marca/model „MTZ 80” , cu n/î XXXXX, cu remorcă de model „PTS”, la prețul de 3000 euro, ceia ce în lei, conform cursului oficial stabilit de BNM valabil la acel moment constituia suma de 51270 lei, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile.

Tot el, în baza unei intenții infracționale distincte, la 29.05.2014, aflându-se în or. Nisporeni, str. Marii Adunării Naționale, 8/22, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, intenționat, prin înșelăciune și abuz de încredere sub pretextul achitării prețului în scurt timp, a dobândit ilegal de la Triboi V., produse alimentare și anume: 3,8 kg de „Safalade Finețe”, la prețul de 155,80 lei; 1,5 kg de „Șuncă boierească” la prețul de 93 lei; 0,85 kg de cașcaval topit, la prețul de 56,95 lei; 0,95 kg de salam „Doctorscaia”, la prețul de 90,25 lei; 0,8 kg de „Salam de Casă”, la prețul de 46,40 lei; 10 kg de pulpe de pasăre la prețul de 350 lei; 5 kg de aripi de pui la prețul de 205 lei; 2 pachete de „Maioneză Sos”, la prețul de 48 lei; 4 pachete de „Ketchup EJK”, la prețul de 27 lei; 7 pachete de crabi, la prețul de 29,50 lei; 4 pachete de porumb la prețul de 30 lei; 60 de ouă de găină la prețul de 60 lei; 2 baxuri de apă minerală „Gura Căinarului 1,5”, la prețul de 74 lei; 2 cutii de biscuiți „Panelino Ghinda”, la prețul de 112 lei; 3 pachete de șervețele „Sleepy 90 buc”, la prețul de 90 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 1498,10 lei.

Instanța a concluzionat că au fost administrate probe concludente, pertinente și suficiente care demonstrează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 168 alin. (2) lit. a) și 191 alin. (1) Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura r-lui Nisporeni, Ciochinî Grigorii, a declarat apel solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care

inculpatul să fie condamnat în baza art. 168 alin. (2) lit. a) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și de a desfășura activitate de întreprinzător pe un termen de 4 ani, art. 168 alin. (2) lit. a) Cod penal la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și de a desfășura activitate de întreprinzător pe un termen de 4 ani, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare, art. 84 alin. (1) Cod penal, definitiv, la 12 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și cu privarea de a desfășura activitate de întreprinzător pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis,.

Apelantul a invocat că pedeapsă stabilită inculpatului este prea una blindă, care nu va asigura restabilirea echității sociale.

3.1. A declarat apel și avocatul Istrati Angel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că, relațiile sociale stabilite în cadrul cercetării judecătorești nu constituie infracțiune dar raporturi juridice de muncă precum și raporturi juridice civile, iar instanța de judecată la determinarea caracterului acestor relații le-a apreciat eronat. Astfel, instanța a dispus condamnarea lui Cebotari S. fără a stabili existența faptului infracțiunii.

4. Potrivi deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 august 2019, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, admis apelul avocatului, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Cebotari Serghei, învinuit de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de 168 alin. (2) lit. a), 168 alin. (2) lit. a), 190 alin. (2) lit. c) și 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost achitat din motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii.

Instanța de apel a statuat că, din totalitatea probelor examinate și analizate, s-a constatat lipsa elementelor constitutive ale infracțiunilor incriminate inculpatului.

Prin urmare, constatările generale privitor la vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 168 alin. (2) lit. a) și 190 alin. (1) Cod penal, făcute de către prima instanță, nu pot fi reținute ca o argumentare suficientă privind vinovăția ultimului, prin prisma exigențelor prescrise de art. 6 CoEDO, fiind eronat apreciate de către instanța respectivă normele de drept material relevante cauzei.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, a declarat recurs ordinar solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, conform art. 33 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat dacă a participat în acest proces în calitate de martor, expert, specialist, interpret, traducător, grefier, persoană care a efectuat urmărirea penală, procuror, judecător de instrucție, apărător, reprezentant legal al învinuitului, inculpatului, reprezentant al părții vătămate, părții civile sau părții civilmente responsabile.

În speță, cauza a fost judecată în instanța de apel de către completul format din președintele completului, judecătorul Iordan I. și judecătoria Ursu L., Furdui S.

Totodată, potrivit deciziei Colegiului Penal Curții de Apel Chișinău din 10.08.2016, copia cărei se anexează, judecătorul Iordan I., în calitate de judecător de instrucție, a făcut parte din completul de judecată care a examinat chestiuni ce țin de măsura preventivă în privința lui Cebotari S. la etapa urmăririi penale, în cadrul aceluiași dosar penal.

Urmare a analizei deciziilor Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10.08.2016 și din 20.08.2019, s-a stabilit că același judecător, Iordan I., a participat la etapa urmăririi penale în calitate de judecător de instrucție și ulterior la Judecarea aceleiași cauze în ordine de apel, astfel fiind încălcate prevederile art. 33 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, temei de recurs ordinar conform art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece instanța nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 33 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, că instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 33.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii și au fost încălcate prevederile art. 33.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit art. 33 alin. (3), 34 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul nu poate participa la o nouă judecare a cauzei pe cale ordinară de atac și urmează a fi recuzat în cazul în care a mai participat în calitate de judecător la examinarea aceleiași cauze în primă instanță sau pe cale ordinară de atac, precum și în cazul participării ca judecător de instrucție. În cazul în care există circumstanțe prevăzute la art. 33, judecătorul este obligat să facă declarație de abținere de la judecarea cauzei. Conform art. 6§1 2 din CoEDO și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită.

Normele enunțate nu au fost respectate de către instanța de apel.

Ori, cauza a fost judecată în apel, iar decizia Curții de Apel din 20 august 2019 a fost pronunțată și semnată, de judecătorii Iordan I., Furdui S. și Ursu L. (*pct. 4. din decizie*).

Însă anterior, potrivit deciziei Colegiului Penal Curții de Apel Chișinău din 10 august 2016, judecătorul Iordan I. a mai participat la examinarea aceleiași cauze penale pe cale ordinară de atac în calitate de judecător de instrucție.

Prin urmare, în conformitate cu prescripțiile din art. 33 alin. (3), 34 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul Iordan I. urma a fi recuzat, fiind obligat să facă declarație de abținere de la judecarea cauzei în speță (*f.d. 176*).

Circumstanțele expuse denotă, astfel, că instanța de apel nu a judecat apelurile de pe rol în condițiile legii, deoarece nu a fost compusă potrivit legii.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, casează total decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 20 august 2019, în privința inculpatului Cebotari Serghei XXXXX și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 17 ianuarie 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun
Dumitru Mardari
Maria Ghervas